

10-14 YAŞ ARASI ÖĞRETİLEBİLİR ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLARDA REKREATİF ETKİNLİKLERİN HAREKET GELİŞİMİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Çağlar BUDAK¹, Servet REYHAN², Yahya YILDIRIM³

Sakarya Üniversitesi

Özet: Amaç; Bu araştırma; 6 haftalık düzenli olarak yapılan rekreatif etkinliklerin 10-14 yaş grubu öğretilebilir zihinsel engelli çocukların hareketel gelişimlerdeki gelişmelerin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır. Veriler Yeşil Doğa Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde eğitim gören 4'ü kız, 4'ü erkek olmak üzere 8 zihinsel engelli çocuklardan oluşturulmuştur. Elde edilen veriler; her öğrencinin 6 hafta boyunca gelişim skalaları tutularak ve hiç(0), az(1), orta(2), iyi(3), çok iyi(4) puan dereceleri doğrultusunda değerlendirilerek, rekreatif etkinliklerin çocuklar üzerindeki hareket becerilerindeki gelişimleri gözlemlenerek elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS v.15.0 paket programında frekans testi ile değerlendirilmiş ve yüzdeler değeri alınmıştır ve tek faktörlü Varyans Analizi (Anova) testi sonuçları ile analiz edilmiştir. Gelişim skalası ve 6 haftalık analizler sonucunda çalışma programında yer alan frizbi oynayabilme ve müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme dağılımlarının sonuçlarına bakıldığında $p < 0,05$ anlamlı ilişki bulunmuştur. Düşük tempolu düz koşu, huniler arasında çapraz geçişler, masa tenisi raketi ile top sektirme, futbol ile ilgili teknikleri uygulama, basketbol ile teknikleri uygulama, yer minderinde hareket yapabilme, farklı renk ve şekildeki legoları eşleştirme ve basit atlama hareketleri yapabilme dağılımlarının sonuçlarına bakıldığında ise sonuçlar arasında $p > 0,05$ anlamlı ilişki bulunmamıştır. Bu farklılığa göre her geçen haftada öğrenciler lehine olumlu gelişmelerin gözlemlendiği söylenebilir. Başka bir anlatımla her geçen haftada belirtilen çalışmalarda gerçekleşme düzeyinde aritmetik ortalamaların yükseldiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zihinsel Engelli Çocuk, Hareket Gelişimi, Rekreatif Etkinlikler.

TO EXAMINE EFFECT of RECREATIVE ACTIVITIES on MOTION DEVELOPMENT in TEACHABLE MENTALLY DISABLED CHILDREN BETWEEN 10-12 AGE

Abstract: Aim; This research is planned to figure the impact of 6 week systematic recreational activities on 10-14 aged teachable mentally-impaired children's motional progress. Data is collected from 8 mentally-impaired children (4 of them are girl and rest of them boy) who were trained in Yeşil Doğa Private Training and Rehabilitation Centre. During 6 week, every student's progress scale are recorded and evaluated according to very poor(0), poor(1), average(2), good(3), very good(4) scale. The collected data is obtained by observing the impact of recreational activities on children's motional skill progress. The data is evaluated with SPSS v.15.0 package program frequency test and their percentage is taken and analyzed with one way variance analysis test results. According to the progress scale and results from 6 week analysis, ability to play frisbee and do simple dance figures, which were included in program, distribution results are examined and $p < 0,05$ meaningful relation was found. When the distribution results of ability to run in slow tempo, ability to crossing between funnels, ability to hop the ball with table tennis racket, ability to apply techniques about football, ability to apply techniques about basketball, ability to do motion on wrestling mat, ability to match different shaped and colored legos and ability to do simple jump are analyzed, in the results $p > 0,05$ meaningful relation can not be found. According to this variety, it can be monitored that every other week there is positive progress to student's advantage.

In other words, it is found out that every other week there is an increase on arithmetic average of fulfillment level on mentioned trainings.

Key Words: Mentally-impaired children, Motional progress, Recreational activities.

GİRİŞ

Zihinsel engelli çocuklar, engelli çocuklar arasında en sık karşılaşılan gruptur. Buna rağmen, bu çocuklar toplum tarafından yeterince tanınmamaktadır. Hatta bu çocuklara ilişkin bazı ön yargı ve inançlar bulunmaktadır. Bunların başında zihinsel engelli çocuklar için hiçbir şeyin yapılamayacağı inancı gelmektedir.

Tüm zihinsel engellilerin büyük çoğunluğunu eğitilebilir ve öğretilbilir düzeydeki engelli çocuklar oluşturmaktadır ve normal ilkökul programından yeterli şekilde yararlanamamaktadırlar. Ancak bu çocukların ilkökul düzeyinde akademik konularda eğitilebilirlik, toplumda bağımsız yaşayabilecek düzeyde sosyal uyum, yetişkin düzeyinde kısmen ya da tamamen destek alacak şekilde mesleki yeterlilik alanlarında gelişme potansiyeline sahip oldukları ifade edilmektedir. Nitekim eğitilebilir zihinsel engelli çocuklara yönelik özel eğitim programları bu konulara ağırlık vermektedir.

Bireyin topluma uyumunda önemli bir nokta olan uyumsal davranış birikimi açısından zihinsel engele sahip bireyler yetersizlik göstermektedir. Bu yetersizlikleri bireyin topluma sosyal uyumu güçleştirmekte, gerekli eğitsel ve psikolojik önlemler alınmadığı takdirde imkansız hale gelebilmektedir. Zihinsel engelli çocuklar da normal çocuklar gibi, yeme, içme, sevmeye, sevilme, kabul edilme, başarılı olma gibi biyolojik, sosyal ve psikolojik gereksinimlere sahiptirler.

Zihinsel engelli çocukların bir kısmı fiziksel yönden normal çocuklara çok benzerlik gösterirler ve onlar kadar yeteneklidirler. Zihinsel engelli çocuklar da, normal gelişim gösteren diğer çocuklar gibi birçok spor branşında başarılı olabilir. Genel olarak zihinsel engelli çocuklar müthiş bir fiziksel güce sahiptirler. Çoğu kez denetimsiz bir süreç içinde çocuklar bu güçlerini olumsuz yönde kullanarak saldırgan eğilimlere dönüşürebilmektedirler.

Oysaki bu fiziksel güç, çocuğun gelişimi açısından çok olumlu bir yöne kanalize edilmeyi beklemektedir. Zihinsel özrün derecesi arttıkça spor yapabilme potansiyelinin düşmesine rağmen özel programlarla her düzeydeki engelli çocuğa aktiviteye katılma imkanı verir. Özellikle engelli bireyler için sakıncalı hareketlerden kaçınılmalıdır.

Özel eğitim gerektiren çocuklar üzerinde beden eğitimi ve sporun orta ve ağır düzeyde zihinsel öğrenme yetersizliği olan bireylerin eğitiminde önemli bir yer tutmaktadır. Ağır düzeyde zihinsel öğrenme yetersizliği olan çocukların bedensel gelişimlerinin yetersizliği olmayan çocuklara göre yavaş olduğu, bedensel olarak daha zayıf ve güçsüz oldukları motor becerileri yönünden belirgin bir farklılık gösterdikleri bilinmektedir. Bunun bir nedeni de bu çocukların çevrelerinde gerekli hareket ve egzersiz ortamını yakalayamamış olmalarıdır.

Beden eğitimi ve spor ağır düzeyde zihinsel öğrenme yetersizliği olan çocukların motor becerilerinin gelişimini

sağlarken aynı zamanda sosyal yaşama uyum sağlamalarına, kendilerini tanımalarına, kendilerine güven duymalarına ve bağımsız biçimde yaşamalarına da katkıda bulunur. Toplumsal yaşam alanlarında daha aktif ve katılımcı bir biçimde rol almalarını sağlar.

Bu çalışmada çeşitli düzeylerdeki öğretilerle zihinsel engelli çocukların üzerinde rekreatif etkinliklerin bireylerin hareket gelişimine etkilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmada zihinsel engelin tanımları çeşitleri, nedenleri, ortaya konmuş ve zihinsel engelli bireyler üzerinde rekreasyon ve sporun önemi açıklanmıştır. Yapmış olduğum 6 haftalık çalışmada zihinsel engelli çocuklara uygulanan çalışma programında spor içerikli rekreatif etkinliklerin hareket edebilme kabiliyetlerine faydalı olup olmadığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

ENGELLİLİK

Engel: Birey yetersizlik yüzünden yaş, cinsiyet, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak oynaması gereken rolleri gereği gibi oynayamama durumunda kalmasına engel denir. Engel toplumsal çevrenin bireyden beklentileri ve bireyin bu beklentileri karşılama durumuna göre şekillendiğinden engel durumunun önlenmesi de yine toplumun beklentileri ile ilişkilidir (Cavkaytar, 2005:7-51).

Dünya sağlık örgütüne göre;

Bozukluk; Psikolojik, fizyolojik ve anatomik yapı ve fonksiyonların kaybı ya da bozukluğudur (Özer, 2001:2-10).

Özürlülük; Her hangi bir bozukluk sonucunda bir aktiviteyi normal kabul edilen sınırlar ve uyum içinde yapabilme

yeteneğinin kısıtlanması ve ya yapılamamasıdır (Özer, 2001:2-10).

Engellilik; Bir bozukluk ya da özür nedeniyle yaş, cinsiyet, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak kişiden beklenen rollerin kısıtlanması ya da yerine getirilememesi halidir (Özer, 2001:2-10).

Özel eğitim gerektiren çocukların çoğu çeşitli yetersizlikler gösterir. Birey, yetersizliğine bağlı olarak çoğu kimsenin duyduğu gibi duymayabilir, gördüğü gibi görmeyebilir, öğrendiği gibi öğrenmeyebilir.

ZİHİNSEL ENGELLİLİK

Halk arasında ve çeşitli uzmanlık alanlarında zihinsel özür anlamında pek çok terim kullanılmaktadır. Örneğin; tutuk, alık, bön, aptal, salak, bunak ve budala gibi. Uzmanlık alanlarında ise zihin geriliği, oligofreni, mental defektif, mental handikap zeka bozukluğu, zihinsel engelli, zihinsel özürlü, düşük zeka ağır öğrenen gibi tanımlanmaktadır (Eripek, 2003:5-184).

Zihinsel engelli her zaman zeka yaşının gösterdiği yaşta kalmak zorunda olan bireydir. Ancak büyür, anlar, bazen unuttur, bazen de hiç unutmaz, hassastır, duyarlıdır, kendisine nasıl yaklaşırsa oda öyle davranır (Eripek, 2003:5-184).

ENGELLİ VE SPOR

Sporun, bireylerin fiziksel ve psikolojik yapısı üzerinde olumlu etkilerinin önemini vurgulanmasından bu yana, sportif etkinliklerin engelli bireyle için de son derece önemli olduğu gerçeği kabul edilmeye başlanmıştır. Engelli bireyle için, entegrasyon ve rehabilitasyon süreçlerini direkt olarak etkileyen bir faktör olarak

sportif etkinlikler dikkat çekmektedir. Engelliler sporu kavramı, farklı yönleriyle ele alındığında aşağıdaki şekilde bir açılım değerlendirilmesi mümkündür.

Engelliler Sporü:

- 1- Oyun sportif bir harekettir,
- 2- Bireylerin birbirini anlaması ve spor yoluyla etkileşimlerinin artmasında önemli bir araçtır,
- 3- İnsiyatif geliştirmektir,
- 4- Sportif etkinlikler ve oyunlar yolu ile entegrasyonu geliştirmektir,
- 5- Engellilerin yaşama sevincini ve öz güvenlerini arttırarak onlara yaşama bağlamının etkili bir yoludur,
- 6- Antrenmanla ve planlı çalışma ile engellilerin sağlığının düzelmesine katkıda bulunarak onlara yaşama umudu ve cesareti vermektir,
- 7- Fiziksel sınırları aşmadan, uygun bir spor dalında performansının sınırlarını zorlamaktır,
- 8- Rehabilitasyon, hareket kontrolü ve geniş alanlarda spor yapma özgürlüğünü yaşamaktır (Gür, 2001:7-8).

ZEKA

Zeka, genel zihinsel yetenekleri ifade eder. Zeka, mantıklı plan yapma, problem çözüme, soyut düşünme, karmaşık düşünceleri anlama, hızlı öğrenme ve deneyimlerden yararlanma yeteneklerini içerir (Eripek, 1998:5-184).

ZEKA GERİLİĞİ

Türkçe olarak her derecede ve her çeşit nedenle ortaya çıkan normal (standart) altı zihin geriliğidir. Zeka veya zihnin doğuştan veya yaşantının ilk yıllarında gelişme eksikliği bulundurması sonucu düşünel işlemlerde yetersizlik, çevre uyumunda bozukluk ortaya çıktığını ve kişinin kendi kendini yönetmek ve

bağımsız olmakta da yetersiz kaldığı bilinmektedir. Zeka geriliği akıl hastalarından ve bunamalardan ayrıdır. Zeka, her ne kadar mükemmel bir biçimde olmasa da standardize edilmiş, uzman personel tarafından uygulanan testlerden elde edilen zeka bölümü puanları ile gösterilir. Zeka geriliğinin tanımlanmasında zeka ölçütü dikkate alındığında, bireyin zeka bölümü test puanının yaklaşık 70 ya da altında olması durumunda zeka geriliğinden söz edilebilmektedir. Ancak elde edilen zeka bölümü puanında mutlak ölçümün standart hatası dikkate alınmalıdır. Çoğu zeka testlerinde standart hata yaklaşık ± 5 'dir. Dolayısıyla üst sınır 75'e kadar çıkabilir. Zeka bölümü puanı, bireyin zekâ geriliği durumunu belirlemede önemli bir ölçüttür. Ancak tek ölçüt değildir. Aynı zamanda uyumsal davranışlarda anlamlı sınırlılıklara ve yetersizliğin 18 yaşından önce başlama durumuna bakmak gerekir (Eripek, 1998:5-184).

AMAÇ

Bu araştırmanın amacı; 6 hafta süre ile uygulanan rekreasyon etkinliklerinin 10-14 yaş grubu öğretilbilir zihinsel engelli çocukların hareketel gelişimlerine etkisini belirlemektir.

KAPSAM

Bu araştırma 10-14 yaş arası öğretilbilir düzeyde olan 4 erkek 4 kız toplam 8 zihinsel engelli öğrenciyle Kocaeli İlinde bulunan Yeşil Doğa Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezin' de yapılmıştır. Bu çalışma 02 Nisan 2008 tarihinden 09 Mayıs 2008 tarihine kadar hafta da iki gün ve iki saat olmak üzere 6 hafta boyunca öğretilbilir düzeyde zihinsel engelli çocuklara, rekreatif etkinlikler (düşük tempolu koşu ve huniler arasında çapraz

geçiş hareket çalışmaları, futbolla ilgili çalışmalar, masa tenisi raketi ve top ile çalışmalar, frizbi atma çalışması, basketbol topu ile çalışmalar, müzik eşliğinde basit figürlü dans, basit atlama hareketleri, minderde hareket çalışmaları, eğitsel oyunlar) yaptırıldı, bu aktiviteler sonunda öğrenciler üzerinde meydana gelen gelişimler gözlem skalası olarak kayıt altına alınmıştır.

VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada, haftanın 2 günü belirli aralıklarla rekreatif etkinliklerin bir parçası olan çeşitli sportif aktiviteler yaptırılmıştır. Çalışmanın deney grubunu 4'ü erkek 4'ü kız toplam 8 çocuk oluşturmaktadır. 6 hafta boyunca uygulanan program, çocukların hareketsel gelişimlerini rekreatif etkinliklerle birlikte ne gibi değişmelerin oluşacağına dair izlemek amaçlı olup bir gözlem skalası yardımıyla oluşturulmuştur.

Her hafta uygulanan rekreatif etkinlikler sonunda, Yeşil Doğa Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki uzmanlarla bir araya gelerek, çocukların hareketsel becerilerindeki gelişimleri incelenmiştir. Her bir birey için hazırlanan bireysel gelişim raporları ve merkezdeki uzmanların yardımıyla skalalar oluşturulmuştur. Bu skalanın oluşmasında araştırmacı tarafından hazırlanan gelişim formu kullanılmıştır. Araştırmanın geri kalan kısmı, aktiviteler sonrasında tutulan raporlar, gözlemler ve incelemelerle tamamlanmıştır.

VERİLERİN ANALİZİ

Elde edilen veriler SPSS for Windows 15.0 paket programında frekans testi ile değerlendirilmiş ve yüzdeler değeri

alınmıştır ve tek faktörlü Varyans Analizi (Anova) testi sonuçları ile analiz edilmiştir.

BULGULAR

Tablo.1.A. Değişkenlerin düşük tempolu düz koşu yapabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	4	50,0	3	37,5	2	25,0	2	25,0	2	25,0	-	-
Az	3	37,5	4	50,0	4	50,0	4	50,0	2	25,0	4	50,0
Orta	-	-	-	-	1	12,5	1	12,5	3	37,5	-	-
İyi	1	12,5	1	12,5	1	12,5	1	12,5	1	12,5	4	50,0
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 1.A' da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.1.B. Düşük tempolu düz koşu yapabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,75	1,035
2w	8	,88	,991
3w	8	1,13	,991
4w	8	1,13	,991
5w	8	1,38	1,061
6w	8	2,00	1,069
Total	48	1,21	1,051

Yukarıdaki tablo 1.B'de de görüldüğü üzere düşük tempolu düz koşu yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,75'ten 2,00'a yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak düşük tempolu düz koşu yapabilme davranışı kazandırılabilceği söylenebilir.

Tablo.2.A. Değişkenlerin frizbi oynayabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	6	75,0	6	75,0	4	50,0	2	25,0	2	25,0	2	25,0
Az	2	25,0	1	12,5	3	37,5	4	50,0	3	37,5	1	12,5
Orta	-	-	1	12,5	1	12,5	2	25,0	2	25,0	3	37,5
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5	2	25,0
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 2.A' da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.2.B. Frizbi oynayabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,25	,463
2w	8	,38	,744
3w	8	,63	,744
4w	8	1,00	,756
5w	8	1,25	1,035
6w	8	1,63	1,188
Total	48	,85	,945

Yukarıdaki tablo 2.B'de de görüldüğü üzere frizbi oynayabilme çalışmaları 6 haftada 0,25'ten 1,63'a yükseltilmiştir. $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak frizbi oynayabilme becerisi kazandırılabilir.

Tablo.3.A. Değişkenlerin huniler arasında çapraz geçiş yapabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	4	50,0	3	37,5	2	25,0	2	25,0	2	25,0	1	12,5
Az	2	25,0	3	37,5	4	50,0	3	37,5	2	25,0	2	25,0
Orta	1	12,5	1	12,5	1	12,5	2	25,0	2	25,0	3	37,5
İyi	1	12,5	1	12,5	1	12,5	1	12,5	2	25,0	1	12,5
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 3.A' da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.3.B. Huniler arasında çapraz geçiş yapabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,88	1,126
2w	8	1,00	1,069
3w	8	1,13	,991
4w	8	1,25	1,035
5w	8	1,50	1,195
6w	8	1,88	1,246
Total	48	1,27	1,106

Yukarıdaki tablo 3.B'de de görüldüğü üzere huniler arasında çapraz geçiş yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,88'den 1,88'e yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak huniler arasında çapraz geçiş yapabilme becerisi kazandırılabilir.

Tablo.4.A. Değişkenlerin masa tenisi raketle top sektirebilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	6	75,0	5	62,5	4	50,0	3	37,5	3	37,5	2	25,0
Az	2	25,0	3	37,5	3	37,5	4	50,0	2	25,0	3	37,5
Orta	-	-	-	-	1	12,5	1	12,5	2	25,0	2	25,0
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5	1	12,5
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 4.A' da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.4.B. Masa tenisi raketiyle top sektirebilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,25	,463
2w	8	,38	,518
3w	8	,63	,744
4w	8	,75	,707
5w	8	1,13	1,126
6w	8	1,25	1,035
Total	48	,73	,844

Yukarıdaki tablo 4.B’de de görüldüğü üzere masa tenisi raketiyle top sektirme çalışmaları 6 haftada 0,25’ten 1,25’e yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak masa tenisi raketiyle top sektirebilme becerisi kazandırılabilirliği söylenebilir.

Tablo.5.A. Değişkenlerin müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	3	37,5	2	25,0	1	12,5	-	-	-	-	-	-
Az	5	62,5	4	50,0	3	37,5	4	50,0	4	50,0	2	25,0
Orta	-	-	2	25,0	4	50,0	4	50,0	3	37,5	4	50,0
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5	2	25,0
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 5.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.5.B. Müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,63	,518
2w	8	1,00	,756
3w	8	1,38	,744
4w	8	1,50	,535
5w	8	1,63	,744
6w	8	2,00	,756
Total	48	1,35	,785

Yukarıdaki tablo 5.B’de de görüldüğü üzere müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,63’ten 2,00’a yükseltilmiştir. $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme becerisi kazandırılabilirliği söylenebilir.

Tablo.6.A. Değişkenlerin futbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	7	87,5	5	62,5	4	50,0	3	37,5	3	37,5	2	25,0
Az	-	-	2	25,0	3	37,5	4	50,0	3	37,5	4	50,0
Orta	1	12,5	1	12,5	1	12,5	1	12,5	2	25,0	2	25,0
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 6.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.6.B. Futbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,25	,707
2w	8	,50	,756
3w	8	,63	,744
4w	8	,75	,707
5w	8	,88	,835
6w	8	1,00	,756
Total	48	,67	,753

Yukarıdaki tablo 6.B’de de görüldüğü üzere futbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme çalışmaları 6 haftada 0,25’ten 1,00’a yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak futbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme becerisi kazandırılabilir.

Tablo.7.A. Değişkenlerin basketbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	3	37,5	3	37,5	2	25,0	1	12,5	1	12,5	1	12,5
Az	5	62,5	5	62,5	6	75,0	6	75,0	5	62,5	4	50,0
Orta	-	-	-	-	-	-	1	12,5	2	25,0	3	37,5
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 7.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.7.B. Basketbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,63	,518
2w	8	,63	,518
3w	8	,75	,463
4w	8	1,00	,535
5w	8	1,13	,641
6w	8	1,25	,707
Total	48	,90	,592

Yukarıdaki tablo 7.B’de de görüldüğü üzere basketbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme çalışmaları 6 haftada 0,63’ten 1,25’e yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak basketbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme becerisi kazandırılabilir.

Tablo.8.A. Değişkenlerin yer minderinde hareket yapabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5
Az	8	100,0	5	62,5	4	50,0	4	50,0	3	37,5	1	12,5
Orta	-	-	3	37,5	4	50,0	4	50,0	5	62,5	3	37,5
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	37,5
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 8.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin %’lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.8.B. Yer minderinde hareket yapabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	1,00	,000
2w	8	1,38	,518
3w	8	1,50	,535
4w	8	1,50	,535
5w	8	1,63	,518
6w	8	2,00	1,069
Total	48	1,50	,652

Yukarıdaki tablo 8.B’de de görüldüğü üzere yer minderinde hareket yapabilme çalışmaları 6 haftada 1,00’dan 2,00’a yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak yer minderinde hareket yapabilme becerisi kazandırılabilir.

Tablo.9.A. Değişkenlerin farklı şekildeki legoları eşleştirebilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	6	75,0	5	62,5	4	50,0	4	50,0	2	25,0	1	12,5
Az	1	12,5	2	25,0	3	37,5	1	12,5	2	25,0	3	37,5
Orta	-	-	-	-	-	-	2	25,0	2	25,0	2	25,0
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5	1	12,5
Çok İyi	1	12,5	1	12,5	1	12,5	1	12,5	1	12,5	1	12,5
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 9.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.9.B. Farklı şekildeki legoları eşleştirebilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,63	1,408
2w	8	,75	1,389
3w	8	,88	1,356
4w	8	1,13	1,458
5w	8	1,63	1,408
6w	8	1,75	1,282
Total	48	1,13	1,378

Yukarıdaki tablo 9.B’de de görüldüğü üzere farklı şekildeki legoları eşleştirebilme çalışmaları 6 haftada 0,63’ten 1,75’e yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak farklı şekildeki legoları eşleştirebilme becerisi kazandırılabilir.

Tablo.10.A. Değişkenlerin basit atlama hareketleri yapabilme dağılımları.

Değişkenler	1 Hft		2 Hft		3 Hft		4 Hft		5 Hft		6 Hft	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hiç	4	50,0	4	50,0	3	37,5	3	37,5	1	12,5	1	12,5
Az	4	50,0	3	37,5	4	50,0	3	37,5	4	50,0	3	37,5
Orta	-	-	1	12,5	1	12,5	2	25,0	3	37,5	4	50,0
İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çok İyi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0

Yukarıdaki tablo 10.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo.10.B. Basit atlama hareketleri yapabilme becerisinin haftasal gelişimi.

Haftalar	N	Mean (X)	Std. Deviation (Standart Sapma)
1w	8	,50	,535
2w	8	,63	,744
3w	8	,75	,707
4w	8	,88	,835
5w	8	1,25	,707
6w	8	1,38	,744
Total	48	,90	,751

Yukarıdaki tablo 10.B’de de görüldüğü üzere basit atlama hareketleri yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,50’den 1,38’e yükseltilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklem grubu üzerinde, zamana bağlı olarak basit atlama hareketleri yapabilme becerisi kazandırılabilceği söylenebilir.

Tablo.11. Zaman (hafta) Değişkenine Göre Yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi (Anova) Testi Sonuçları

Maddeler	Haftalar	N	Mean	Std. Deviation	F	P
Frizbi Oynayabilme	1w	8	,25	,463	3,114	,018
	2w	8	,38	,744		
	3w	8	,63	,744		
	4w	8	1,00	,756		
	5w	8	1,25	1,035		
	6w	8	1,63	1,188		
	Total	48	,85	,945		
Müzik Eşliğinde Basit Dans Figürleri Uygulayabilme	1w	8	,63	,518	4,004	,005
	2w	8	1,00	,756		
	3w	8	1,38	,744		
	4w	8	1,50	,535		
	5w	8	1,63	,744		
	6w	8	2,00	,756		
	Total	48	1,35	,785		

Yukarıdaki tablo11’ de Zaman (Hafta) değişkenine göre yapılan tek faktörlü

varyans analizi (anova) sonuçlarına göre sadece 2. ve 5. uygulamalardaki özelliklerin öğrencilerde gözlenmesinde $p<0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu farklılığa göre her geçen haftada öğrenciler lehine olumlu gelişmelerin gözlemlendiği söylenebilir. Başka bir anlatımla her geçen haftada yukarıdaki tabloda belirtilen maddelerin gerçekleşme düzeyinde aritmetik ortalamaların yükseldiği görülmektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışma, düzenli olarak yapılan spor ve rekreatif etkinliklerin öğretilebilir zihinsel engelli çocukların hareket gelişimi düzeylerinde bir etkisi olup olmadığını tespit etmektedir. Spor bedene dayanıklılık, güç, kuvvet, çeviklik ve esneklik kazandırır. Bu sayede vücudun hareketsetel devinimini tamamlaması daha kolay gerçekleşir. Özellikle rekreatif etkinlikler içerisinde sergilenen oyunlar yarışma anlayışıyla yapılan bedensel faaliyetlerdir. Eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi bireylerin zihinsel ve duysal gelişimlerine bağlıdır. Fiziksel etkinlikler yani hareket yolu ile gelişim ve eğilimler sağlayarak engelli bireylerin hareket kapasitesini en üst düzeye ulaşmasına yardımcı olmaktadır.

Uygulamalar sonucunda 1. hafta ile 6. hafta arasında geçen zaman süreci içinde değişkenlerin hareket becerilerinde yüzdelik olarak aritmetik artışların olduğu gözlenmektedir. Zaman (Hafta) değişkenine göre yapılan tek faktörlü varyans analizi (anova) sonuçlarına göre ise sadece 2. ve 5. uygulamalardaki özelliklerin öğrencilerde gözlenmesinde $p<0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu farklılığa göre her geçen haftada öğrenciler lehine olumlu gelişmelerin gözlemlendiği söylenebilir. Başka bir anlatımla her geçen haftada ki aktivitelerin gerçekleşme düzeyinde aritmetik ortalamaların yükseldiği görülmektedir. Buna göre zihinsel engelli bireylerde rekreatif etkinliklerin sportif ve oyun aktiviteleriyle birlikte bir bütün oluşturarak hareket becerilerinin gelişimine olumlu yönde etkisi olduğu görülmektedir.

İlhan (2008:315-324) ise; 8-11 yaşları arasında özel eğitim alan toplam 16 eğitilebilir zihinsel engelli çocuğa, 18 hafta boyunca haftada iki gün, birer saat içerikli olarak ısınma hareketleri, işlevsel egzersizler ve sportif oyunlar bölümünden oluşan beden eğitimi programı uygulamıştır. Araştırma ön test-son test kontrol gruplu deneme modelinde düzenlenmiştir. Bunlardan 8'i uygulama 8'i kontrol grubunu oluşturmuştur.

Uygulama grubuna özel sportif aktivite yaptırılırken, kontrol grubuna hiçbir sportif aktivite yaptırılmamıştır. Araştırma bulguları doğrultusunda uygulama ve kontrol guruplarının öncesinde ve sonrasında ki testler sonucunda anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bireylerdeki gelişim fiziksel, zihinsel, duygusal yönden bir bütün olarak gelişim göstermektedir. Bu yaklaşıma göre örneğin kas gelişimi bireyin hareketi ile ilgilidir. Hareket ile ilgili beceriler, çocukların rahat hareket edebilmesine ve buna bağlı olarak sosyal gelişiminde bundan olumlu şekilde etkilendiği ortaya çıkmıştır. Yapılan çalışmada ise çocuklara uygulanan rekreatif etkinliklerin çocukların hareketsetel becerilerine olumlu etkisi görülmüş ve uygulatılan iki aktivite de $p<0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıklar bulunarak rekreatif etkinliklerin çocuklar üzerinde bir

takım olumlu sonuçlar edildiği görülmüştür.

Bir başka araştırmada ise; Akpınar (2004) , 8 haftalık düzenli olarak yürütülen rekreatif etkinliklerin bireylerin uyum düzeylerine etkileri incelenmiştir. Bunun sonucunda anti sosyal eğilim puanlarında 0,01 düzeyinde, duygusal kararlılık puanlarında 0,05 düzeyinde ve sosyal uyum puanlarında 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Rekreatif etkinliklerin bireylerin başarı düzeylerinde olumlu yönde etkiler gösterdiği sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışmada ise yine düzenli olarak yaptırılan rekreatif etkinliklerde çocukların hareketsetel becerilerinde $p<0,05$ düzeyinde anlamlılık bulunmuş ve her haftalık sonuçları ele alındığında yüzdeler oranlarda belli bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan iki çalışmada da düzenli yapılan rekreatif aktivitelerin çocukların hareketsetel becerilerinde ki sonuçlarında benzerlik ortaya çıkmıştır.

Çiftçi (2005) yaptığı bir araştırmada ise; 12-16 yaş eğitilebilir düzeyde zihinsel engelli çocuklarda Beden Eğitim ve Spor derslerinin bazı motorik özelliklere etkilerinin incelenmesi adlı çalışmada Beden Eğitim ve Spor derslerinde motorik özelliklere yönelik yapılan çalışmaların, ön test ve son test ölçümleri her iki grup kendi içinde değerlendirildiğinde $p<0,05$ anlam derecesinde olumlu gelişimler olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçtan da anlaşılacağı üzere zihinsel engelli bireylerin hareket gelişiminde sportif etkinlikler büyük öneme sahiptir. Yapılan çalışmada ise zihinsel engelli çocuklara uygulatılan rekreatif etkinliklerin, beden eğitimi ve sportif aktivitelerden, basit atlama hareketleri ve yer minderinde hareket yapabilme becerilerinde yüzdeler

değerlerinde olumlu bir artış olduğu tespit edilmiştir.

Özdemir ve arkadaşlarının araştırmasında ise; Zihinsel Engelli çocuklarda hareket eğitiminin davranış gelişimine etkisini araştıran çalışmada 20 öğretilebilir zihinsel engelli çocuk denek olarak kullanılmıştır. Bunlardan 10'u kontrol, 10'u uygulama grubunu oluşturmuştur. Her iki gruba da ön test olarak Uyumsal Davranış Skalası uygulanmıştır. Uygulama grubuna hafta da üç gün birer saat müzik eşliğinde sportif aktivite uygulanarak 16 hafta boyunca çalışmalara devam edilmiş, kontrol grubuna hiçbir sportif aktivite yaptırılmamıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda, anlamlı bir fark tespit edilerek öğrencilerin motorsal ve sosyal açıdan gelişimlerinde sporun önemi vurgulanmış, hareket gelişiminin olumlu olabilmesi için rekreatif etkinliklerin önemi ortaya çıkmıştır. Yapmış olduğum çalışmada ise uygulatılan aktivitelerden müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme becerilerinin yüzdelerinde sonucunda 1. ve 6. hafta arasında anlamlı fark bulunarak rekreatif etkinliklerin çocuklar üzerinde olumlu sonuçları gözlemlenmiştir.

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Sonuçlar

Öğretilebilir, 10-14 yaş grubu zihinsel engelli çocukların rekreatif etkinliklerle hareket becerilerindeki gelişmeler incelenerek; rekreatif etkinliklerin zihinsel engelli çocukların hareket gelişimleri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan bu araştırma sonucunda; araştırmaya katılan 8 öğrencinin 6 hafta boyunca uygulatılan aktiviteler sırasında incelenen skalalara göre aritmetik olarak yüzdelerinin olumlu olarak arttığı gözlemlenmiştir.

6 haftalık analizler sonucunda çalışma programında yer alan frizbi oynayabilme ve müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme dağılımlarının sonuçlarına bakıldığında $p < 0,05$ anlamlı ilişki bulunmuştur. Düşük tempolu düz koşu, huniler arasında çapraz geçişler, masa tenisi raketi ile top sektirme, futbol ile ilgili teknikleri uygulama, basketbol ile teknikleri uygulama, yer minderinde hareket yapabilme, farklı renk ve şekildeki legoları eşleştirme ve basit atlama hareketleri yapabilme dağılımlarının sonuçlarına bakıldığında ise sonuçlar arasında $p > 0,05$ anlamlı ilişki bulunamamıştır.

1.Tablo 1.A' da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

2.Tablo 1.B'de de görüldüğü üzere düşük tempolu düz koşu yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,75'ten 2,00'a yükseltilmiştir.

3.Tablo 2.A' da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

4.Tablo 2.B'de de görüldüğü üzere frizbi oynayabilme çalışmaları 6 haftada 0,25'ten 1,63'a yükseltilmiştir. $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir.

5.Tablo 3.A' da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

6.Tablo 3.B’de de görüldüğü üzere huniler arasında çapraz geçiş yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,88’den 1,88’e yükseltilmiştir.

7.Tablo 4.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

8.Tablo 4.B’de de görüldüğü üzere masa tenisi raketiyle top sektirme çalışmaları 6 haftada 0,25’ten 1,25’e yükseltilmiştir.

9.Tablo 5.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

10.Tablo 5.B’de de görüldüğü üzere müzik eşliğinde basit dans figürleri yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,63’ten 2,00’a yükseltilmiştir. $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir.

11.Tablo 6.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

12.Tablo 6.B’de de görüldüğü üzere futbol ile ilgili teknikleri uygulayabilme çalışmaları 6 haftada 0,25’ten 1,00’a yükseltilmiştir.

13.Tablo 7.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

14.Tablo 7.B’de de görüldüğü üzere basketbol ile ilgili teknikleri

uygulayabilme çalışmaları 6 haftada 0,63’ten 1,25’e yükseltilmiştir.

15.Tablo 8.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

16.Tablo 8.B’de de görüldüğü üzere yer minderinde hareket yapabilme çalışmaları 6 haftada 1,00’dan 2,00’a yükseltilmiştir.

17.Tablo 9.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

18.Tablo 9.B’de de görüldüğü üzere farklı şekildeki legoları eşleştirebilme çalışmaları 6 haftada 0,63’ten 1,75’e yükseltilmiştir.

19.Tablo 10.A’ da değişkenlerin 1.haftada elde edilen sonuçlarla 6. haftadaki sonuçlarına bakıldığında hareket becerilerinin % lik dağılımlarda arttığı gözlemlenmiştir.

20.Tablo 10.B’de de görüldüğü üzere basit atlama hareketleri yapabilme çalışmaları 6 haftada 0,50’den 1,38’e yükseltilmiştir.

21.Tablo 11’ de Zaman (Hafta) değişkenine göre yapılan tek faktörlü varyans analizi (anova) sonuçlarına göre sadece 2. ve 5. uygulamalardaki özelliklerin öğrencilerde gözlenmesinde $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu farklılığa göre her geçen haftada öğrenciler lehine olumlu gelişmelerin gözlemlendiği söylenebilir. Başka bir anlatımla her geçen haftada yukarıdaki tabloda belirtilen maddelerin gerçekleşme

düzeyinde aritmetik ortalamaların yükseldiği görülmektedir.

Öneriler

1.Sonuçlara göre 6 haftalık fiziksel beceriye dayalı rekreatif etkinliklerin çocukların hareket gelişiminde bazı parametrelerde anlamlı ilişki bulunurken, bazı parametrelerde ise anlamlı ilişki bulunamamıştır.

2.Engelli çocuklarında hareket gelişimlerinde daha çok anlamlı ilişki bulunabilmesi için boş zaman faaliyet sürelerinin daha uzun süreli ve uygulanabilir olması gerektiği düşünülmektedir.

3.Zihinsel engelli bireylerin sporu sevebilmesi için rekreatif faaliyetlerin büyük önemi bulunmaktadır.

4.Yaptığım çalışmalar sırasında zihinsel engelli çocukların bazı spor dallarından haberleri olmadığı gözlenmiştir. Bunları öğretecek ve sevdirecek rekreasyon uzmanlarına rehabilitasyon merkezlerinde yer verilmesi düşünülmektedir.

5.Rekreasyon etkinliklerinin zihinsel engelli çocukları sosyal yönden birbirine daha çok yakınlaştırdığı ortaya çıkmıştır. Bu kişilerin rekreatif etkinliklerden sonra isteklerini ve düşüncelerini daha rahat ortaya koydukları gözlenmiş olup onların bu isteklerin daha rahat biçimde ifade edebilmelerini sağlayacak rekreatif etkinliklerin sıklıkla düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

6.Zihinsel engellilerden oluşacak spor takımlarında engelli bireyleri ilgili spor dalına yönlendirecek rekreasyon uzmanlarına görev verilmesi düşünülmektedir.

7.Elde edilen sonuçlar doğrultusunda bireylerin ailelerine de bilgi verilerek, çocukların daha etkili hareket edebilmelerini sağlamalarında yardımcı olmaları düşünülmektedir.

8.Bireylerin diğer gelişimsel olanaklardan da yararlanabilmeleri için okullarda fiziksel uygunluk programlarının aileyi de içine alacak şekilde alması gerektiği düşünülmektedir.

9.Rehabilitasyon merkezlerinin daha çok sportif faaliyetleri gerçekleştirebilecek tesislerin 10.Zihinsel engelli bireylerin sporu sevebilmesi için rekreatif faaliyetlerin büyük önemi bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

AKPINAR, S. (2004), "Düzenli Olarak Yürütülen Rekreatif Etkinliklerin Bireylerin Uyum Düzeylerine Etkilerinin İncelenmesi". Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitim ve Spor Ana Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

CAVKAYTAR, İ. (2005), "Özel Eğitime Giriş". 1.Baskı. Kök Yayıncılık, Ankara. ss.7,8-30,31-50,51

ÇİFTÇİ, C. (2005), "12-16 Yaş Eğitilebilir Düzeyde Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Bazı Motorik Özelliklere Etkilerinin İncelenmesi". Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi. Antalya.

ERİPEK, S. (1998), "Özel Eğitime Giriş". 9.Baskı. Karatepe Yayınları, Ankara. 5-7,ss.182-184

ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK SPOR SAĞLIK ve TIP BİLİMLER DERGİSİ

Nisan-Mayıs-Haziran 2012 Sayısı Sayı: 3 / Cilt: 2 Spring April- May- June 2012 Volume:03 Issue:02

www.sstbdergisi.com

GÜR, A. (2001), “Özürümlerın Sosyal Yaşama Uyum Süreçlerinde Sportif Etkinliklerin Rolü”. 1. Baskı. Başbakanlık Yayınları, Ankara.s.7-8

İLHAN, L. (2008), “Eğitilebilir Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi ve Sporun Sosyalleşme Düzeylerine

Etkisi”. Kastamonu Eğitim Dergisi. Kastamonu. 16 (1), ss.315-324

ÖZER, D.S. (2001), Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor. 3.Baskı. Nobel Yayınları, Ankara, s.2-10